

KV: Tilataan hyödyn vuoksi

KOKO AJAN KEHITYKSEN KÄRJESSÄ

Koneviestin kustantaminen on ollut alituis- ta aaltoliikettä. Hyvinä aikoina kasvetaan irrottamalla peruslehdestä erikoistuotteita. Vaikeuksien tullen ne ajetaan alas tai palautetaan osaksi peruslehden sisältöä. Tämä on sisällöltään laaja-alaisen lehden synnynnäinen haaste.

■ Pertti Jalonen

Kustannusyhtiö Maaseudun Ammattilehti Oy:n perustava kokous pidettiin Lapuan Patruunatehtaan ruokalassa vuoden 1952 alkupuolella. Yhtiön oli määrä ryhtyä julkaisemaan Maaseudun Koneviesti-nimistä aikakauslehteä.

Lehtihankkeen varsinaisena moottorina oli Lapuan Patruunatehtaan työnjohtaja, koneteknikko **Paavo Raukko**, joka merkitsi enemmistön lehtiyhtiön osakeista.

Raukolla oli entuudestaan lehtimieskokemusta, sillä hän oli ollut Lapuan Aseveliyhdistyksen omistaman Lapuan Sanomien sivutoimisena päätoimittajana vuosina 1942–1952. Lisäksi hän toimi Yleisradion avustajana.

Edesmennyt opetusneuvos **U.K. Rantala** kuului lehtiyhtiön pe-

rustajaosakkaisiin. Hän muisteli haastattelussaan (KV 20/1992) ostaneensa 18 osaketta, kun niitä oli kaikkiaan 100. Rantalan mukaan Raukolla oli tukenaan ulkopuolinen rahoittaja.

Raukolla oli jo tuolloin visio ja missio: nousevalla maaseudulla tarvittiin lehteä, joka tarjoaa kansantajuisia ja käytännön teknillistä tietoa. Muut senhetkiset julkaisut, kuten Käytännön Maamies, Maa ja Pellervo olivat hänen mielestään liian teoreettisia.

Maaseudun Koneviesti määritteli itsensä ”Maatalous-, Kotitalous-, Pienteollisuus- ym. Konealan ammattilehdeksi”.

Vuoden 1952 lopulla lehdestä ehti ilmestyä kaksi näytenumeroa. Tämän vuoksi Koneviestin pyöreitä vuosia on tavattu juhlia lokamarraskuussa.

Jo ensimmäisenä vuonna Maa-

seudun Koneviestissä selvitettiin havainnollisesti, miten fysiikan lait vaikuttavat traktorin ja kylvöauran toimintaa, miten ja missä voimaviivat kohtaavat.

Yleistekniset aiheet, kuten ULA-radiolähettimen ja -vastaanottimen toiminta, olivat yhtä lailla tärkeitä.

Täyttä vauhtia alusta saakka

Lehti alkoi ilmestyä säännöllisesti kahden viikon välein seuraavana vuonna ensin sanomalehtikoossa, sittemmin tabloidina.

Vuosikerrassa oli 22–24 numeroa vuoteen 2003 asti. Tuolloin sivukoko vaihtui A4:ään, mikä edellytti lehdentekoon rytminvaihdosta: vuosikerran numeromääräksi vakiintui 18.

Raukon aavistus Maaseudun Koneviestin tarpeesta osui oikeaan: lukijat löysivät lehden jo sen

ilmestymisvuonna. Toimituksen vauhti oli niin kova, ettei ilmoitushankintaan ollut juuri aikaa paneutua.

Numerossa 7/1953 olikin toimituksen laatima ilmoitus, jossa todettiin ”etemme ole toistaiseksi siihen puoleen ennättäneet kohdistaa huomioita. Ilmoitusosastoon ryhdytään nyttemmin ottamaan säännöllisesti ilmoituksia.”

Raukko irtautuikin pian myös varsinaisesta päätyöstään ja keskittyi kustannustoimintaan ja lehden kehittämiseen.

Laaja ja innostunut asiamiesverkosto

Yrityksen toiminta siirtyi jo 1950-luvun puolimaissa Lapualta Helsinkiin. Toimitusta vahvistettiin vuosikymmenen lopulla: uusia nimiä olivat **Jussi Sarvela**, **Juho Pitkänen** ja **Jaakko Kurppa**.

Jussi perusti sittemmin veljensä **Jaakon** kanssa Peltosalmen Konepaja Oy:n eli nykyisen Normet Oy:n. Kurppa taas tunnettiin Jii-Koo-Markkinointi Oy:stä, joka oli Älö-etukuormaintehtaan edustaja Suomessa. Juho Pitkänen jatkoi lehtimiesuraansa.

Lehti kohosi alle 10 vuodessa merkittäväksi valtakunnalliseksi mediaksi. Koneviestin tarkastettu nettolevikki vuonna 1961 oli 44 900 kappaletta, vuotta myöhemmin jo 57 130.

Levikin huima kasvu selittyi sekä kysynnästä että tarjonnasta. Koneviestillä oli erittäin laaja ja sitoutunut asiamiesverkosto, joka sai näin jälkikäteen arvioiden ai-

van kohtuullisen rahallisen korvauksen jokaisesta tehdystä tilauksesta. Verkosto muodostui kuskasiamiehistä ja heidän alihankkijoistaan.

Lehti kilpailutti asiamiehiään palkintomatkoilla. Vuoden 1962 paras asiamies, **Verner Latvala** Posiolta, sai noin puoli metriä korkean Suomen mestarin pokaalin, Mallorcan-matkan ja SOK:n lahjakortin. Asiamiesmatkoilla ruokaa ja juomaa tarjottiin avokätisesti.

Sanoma- ja aikakauslehdet siirtyivät joukolla markkinoimaan kestotilauksia 10–15 vuotta sitten. Koneviestin levikkimarkkinointi tarjosi asiamiesoppaassaan uutena vaihtoehtona jatkuvia tilauksia jo vuonna 1963. Lehteä oli mahdollista tilata myös kaksi tai kolme vuotta kerrallaan.

Lukijamatkoista Opintokerhoksi

Koneviestin toimitus seurasi alusta pitäen eurooppalaisen maatalouskoneeteollisuuden kehitystä. Toimittajat kiersivät konenäyttelyissä ja kirjoittivat havaintonsa lehteen.

Jo 1950-luvun lopulla lehti järjesti opintoretkeä kotimaisiin maatalouskoneetehtaisiin. 1960–1961 ryhdyttiin järjestämään lukijamatkoja ulkomaisiin kohteisiin, pääasiassa keväisiin eurooppalaisiin konenäyttelyihin, ensimmäiset ilmeisesti Kööpenhaminaan ja Amsterdamiin, sittemmin Lontoon, Pariisiin ja muihin Euroopan keskuksiin.

Näiden matkojen aikana oli myös mahdollisuus tehdasvierailuihin. Aluksi matkoja kutsuttiin opinto-

matkoiksi, joita sittemmin järjesti Koneviestin Opintokerho r.y.

Retket olivat teollisuusyrittäjien suosiossa, sillä ulkomaisissa näyttelyissä nähtiin runsaasti uusia konetyyppejä, joista otettiin oppia ja tehtiin kotimaan oloihin sovitettuja versioita, vaihtelevalla menestyksellä.

Matkoilla oli myös koneliikkeiden edustajia, jotka tapasivat päämiehiään ja saivat uusia kontakteja, mikä tiesi tuontikonevalikoiman kasvua.

Ammattitietoa myös ruotsiksi

Koneviestin ruotsinkielinen painos Maskinjournalen oli alkanut ilmestyä vuoden 1963 aikana. Sitä toimitti agr. yo. **Tor-Erik ”Tusse” Grönroos**. Myös Maskinjournalen ilmestyi 22 kertaa vuodessa. Grönroos siirtyi myöhemmin Pietarsaaren Wärtsilän palvelukseen.

Aineistoa siihen saatiin myös ruotsalaisesta Lantmannen-lehdestä, josta poimittiin kiinnostavia artikkeleita julkaistavaksi vastavuoroisesti Koneviestissä.

Maskinjournalenilla pyrittiin myös Ruotsin markkinoille vuodesta 1968. Sikäläisille maanviljelijöille lähetettiin vuoden 1968 aikana neljä kertaa 43 000 lehteä.

Lehden tuolloinen toimitta-

ja **Henrik Österman** kertoi asiamiehille suunnatussa Viestinviejässä Maskinjournalenin myönteisen vastaanoton herättävän optimismia.

Vastaanotto ei kuitenkaan ollut niin myönteinen, että se olisi näkynyt tilausmäärän merkittävänä kasvuna. Myöhemmin jakelun jatkamista perusteltiin suomalaisen maatalouskoneeteollisuuden vienninedistämällä.

Mukana maaseudun teollistamisessa

Lehden jakamaa tietoa ryhdyttiin täydentämään opaskirjallisuudella. **Gunnar Wickströmin** ruotsinkielisestä alkuperätekstistä kääntämä ja kokoama Konemiehen käsikirja ilmestyi vuonna 1961.

Matti Kareksen Viljan kylmäilmakuivaus, Jussi Sarvelan ja **Juhani Peltolan** toimittama Salaojittajan opas sekä ruotsalaisesta alku- teoksesta käännetty Maamiehen rakennustietoa ilmestyivät seuraavana vuonna.

Syventävää tietoa sai toki lehdestäkin: **Niilo Ojanperän** Hitauskurssi lienee ollut aivan kään- teentekevä. Kurssimaista opetusta annettiin myös eri metalleista ja niiden oikeaoppisesta käsittelystä, työstökoneista ja muusta konepajakalustosta.

Jatkuu seuraavalla sivulla ►

Tekniikka valtaa ohjaamot
AUTOMAATTISET APUKUSKIT

Uskon, että tämäntyyppisellä sisällöllä on ollut arvaamaton vaikutus pienten metallialan yritysten syntyyn 1950–1960-luvulla ja koko maaseudun teollistumiseen. Monet tuon ajan yrityksistä ovat nykyisin Suomen mittakaavassa keski-suuria tai suuria, toki moni on myös kuihtunut pois.

Oma merkityksensä oli myös sillä, että Koneviesti julkaisi sivuilaan Vakolan koetusselostuksia, jotka ratkaisivat, tuliko kyseisestä koneesta myyntimenestys vai ei.

Kustantaja ja Vakola olivat sopineet tästä yhteistyöstä kirjallisesti, mutta sopimuksen tarkka ajankohta ei ole tiedossani, eikä myöskään se, mitä kilpailija on tästä yksinoikeudesta tuuminut.

Käytännön Maamies (9/1953) näet tarjosi tilaa Janetuna vuoden 1954 aikana julkaistavia koetusselostuksia: tilaaja saisi vihkoset 300 markalla, kun ne Vakolasta tilattuna maksaisivat 500 markkaa. Vakolan pitkäaikainen johtaja, professori **Alpo Reinikainen** kuului tuolloin KM:n toimituskuntaan.

Koneviestin kokeilutoiminta oli elpynyt 1980-luvulla, ja 1990-luvulle tultaessa se laajeni entisestään. Kokeilujen painoarvoa nostettiin siten, että kaikki kentällä kokeillut traktorit vietiin Vakolan OECD-koetukseen.

Samaan aikaan koneiden koe-tustoiminta Vakolassa oli hiipumassa, kunnes se 1990-luvun alussa loppui kokonaan. Vakola on meille edelleen tärkeä mitta-uspaikka ja kokeilutoiminnan yhteistyökumppani.

Kaksi uutta aikakauslehteä

Maamiehen rakennustietoa -op-paan ilmestyminen ennakoi uuden lehden perustamista: rakentamiseen liittyneet artikkelit siirtyivät Koneviestistä Rakennusviestiin, jonka ensimmäiset numerot painettiin vuonna 1962. Se ilmestyi 10 kertaa vuodessa.

Saman vuosikymmenen lopulla Suomi autoistui kovaa vauhtia, mikä näkyi vahvasti myös Koneviestin sisällössä.

Kaikki autoihin liittyvä päätettiin eriyttää Rakennusviestin tavoin. Lehtivalikoima kasvoi vuoden 1969 alusta kerran kuussa ilmestyvällä Moottoriviestillä, joka aloitti henkilöautojen 35 000 kilometrin kestotestit.

Sen päätoimittajaksi Paavo Raukko kutsui veljenpoikansa **Erkki** Raukon saman vuoden lopulla.

Koneviestin autojutut olivat aikaisemmin olleet osa myös Maskinjournalenia. Nyt siihen kään-

↑ Koneviestin historiaan on mahtunut monenlaisia sisarlehtiä ja liitteitä.

nettiin Moottoriviestin tärkeimmäksi katsottu sisältö.

Nimikkeiden kasvu näkyi myös kustannusyhtiön nimessä: se vaihtui noihin aikoihin Koneviestin Ammattilehdet Oy:ksi.

Maaseutu tyhjeni, levikki laski

Erityisesti Pohjois- ja Itä-Suomen asutustilat ja pientilavaltainen Suomen maatalous joutui talousvaikeuksiin 1960-luvun lopulla.

Maaseutu tyhjentyi, väki lähti Ruotsiin paremman elämän toivossa. Tämä näkyi väistämättä myös Koneviestin Ammattilehdet Oy:n lehtien levikissä.

Paavo Raukko kirjoitti Viestin viejässä 4/1968 olevansa odotuksissaan levikkipäällikköä pessimistisempi. Yhtiö viestitti asiamehilleen, että lehden tilaajat voivat tarvittaessa saada enintään kolmen kuukauden maksuviivästysmyönnytyksen.

Käänne oli tapahtunut, alamäki alkoi.

U.K. Rantalan mukaan Raukko ei ollut mikään talousmies eikä hän ehkä osannut seurata riittävän tarkoin kulujen paisumista, saati puuttua siihen.

Nopean kasvun kulut ovat olleet ilmeisen suuret. Asiamiestoimin-

ta oli laajaa, toimitukseen palkattiin lisää väkeä, menestyksen huumaassa uusia lehtiä perustettiin nopeaan tahtiin. Moottoriviestin perustamisvuonna yhtiön henkilöstömäärä oli suurimmillaan.

Liikevaihtoa kertyi, mutta tuloslaskelman viimeisen rivin luvut lienevät olleet aika vaatimattomia.

Kädestä suuhun -elämiseen viittaa se, että palkanmaksussa saattoi hyvinäkin aikoina olla ajoittaisia ongelmia, mutta tavalla tai toisella tilipussit maksettiin täysinä. Tämä yhtiössä hyväksyttiin, mutta mihinkään korjaaviin toimenpiteisiin ei ryhdytty.

Kustannusyhtiön varhaisempaa kirjanpitoa ei ole tallella, joten en voi vahvistaa edellä sanottua. Tiedot perustuvat aikaalaisten kertomaan.

Koneviestin Opintokerhon 1960-luvun lopun tilikirjojen silmäily osoittaa, ettei vienneistä luotettavasti selviä, kenen kassasta tai tililtä rahaa on milloinkin lainattu ja onko se palautettu. Kirjoista puuttuvat myös tilintarkastajien kuittaukset.

”Maailman suurin alansa julkaisu”
Ongelmista huolimatta asiamie-

hille suunnattiin myönteisiä viestejä: nousu jatkuu. Vuoden 1971 asiamiesoppaan mukaan Koneviesti oli jo ”suurin alansa julkaisu koko maailmassa”.

Tällöin kustannusyhtiöllä oli jo uudet omistajat: vuonna 1969 päätoimittajana aloittanut **Olli Näri** ja markkinointipäällikkö **Markku Konkonen**. Yhtiö oli myös saanut uuden nimen, Viestilehdet Oy.

Myönteinen viestintä ei kuitenkaan näkynyt levikki- eikä ilmoitusmyynnissä. Siksi uudet omistajat halusivat vahvistaa erityisesti Koneviestin asemaa ilmoittajakunnan silmissä: lehden levikiksi ilmoitettiin yli 70 000.

Suureen lukuun päästiin täydentämällä maksettuja tilauksia mittavalla ilmaisjakelulla. Tuohon aikaan ilmaisjakelukin kirjattiin virallisessa levikintarkastuksessa nettolevikkiin.

Tämäkään ei auttanut. Kävi täsmälleen päinvastoin: yhtiö siirtyi vuonna 1972 MTK:n omistukseen, koska se ei enää kyennyt maksamaan rästiin jääneitä painolaskujaan järjestön omistamalle Simonpaino Oy:lle. Lehtimyynnissä ilmaisjakelusta oli haittaa vielä

kauan sen jälkeenkin, kun jakelu oli lopetettu.

Uusi omistaja aloitti yhtiön tervehdyttämisen omaisuutta eli lehtiä myymällä. Ensimmäisenä lähti Moottoriviesti, jonka Kustannusliike Apulehti osti. Se yhdistettiin Yhtyneistä Kuvalehdestä ostettuun Tuulilasiin.

Toinen lehtikauppa saatiin päätökseen vuonna 1976: Rakennusviesti myytiin A-lehdille. Se tunnetaan nykyisin Meidän Talona. Maskinjournalenia ei myyty. Se vain lopetettiin.

Jäljelle jäi vain Koneviesti –sekin henkitorissaan.

Levikki nousuun, talous kuntoon
Risto Knaapi kutsuttiin Närin tilalle Koneviestin päätoimittajaksi syyskuussa 1976. Tuolloin lehden levikki oli 62 960 kappaletta, josta maksettuja tilauksia vain 23 500. Omistajan tehtävänanto oli selkeä: jos käännettä ei parissa vuodessa tapahdu, lehden toiminta lopetetaan.

Knaapi oli toiminut Maaseudun Koneviestin kirjoittavana avustajana vuodesta 1953 ja toimituskunnassa vuodesta 1959, toimittajana vuodesta 1964. Päätäjät valitsivat viisaasti juuri oikean ”selvitysmiehen”.

Knaapin jäädessä eläkkeelle vuonna 1987 lehden levikki oli likimain kaksinkertaistunut 51 479:ään maksettuun tilaukseen.

Lukijoiden ja tilaajien luottamus Koneviestiin palautui. Talouden vahvistumisen myötä toimitukseen ja markkinointiin palkattiin uutta väkeä. Silti elettiin suu sakkii myöten: talous oli tarkassa seurannassa.

Osa-aikaisena päätoimittajana Knaapi kävi toimituksessa suunnilleen kahden viikon välein. Hän kirjoitti omat juttunsa käsin, toimituksen sihteeri naputteli ne koneella latomoon lähetettäväksi.

Johtamisen ohjenuorana oli, että toimittajien pitää olla ”kentällä” ja lehden ilmestyä ajallaan. Toimitukseen tullaan vain kirjoittamaan jutut. Hän luotti siihen, että toimitajat löytävät ajankohtaiset ja kiinnostavimmat aiheet. Yritimme olla hänen luottamuksensa arvoisia.

Knaapi tuns i MTK:n luottamushenkilönä hyvin järjestötyön kie-murat. Hänellä oli hyvä kontaktiverkosto ja keinot nopeuttaa asioiden hoitoa.

Aina kun Knaapi arveli MTK:n ”puoliherrojen” asettuvan jossain Koneviestin etua koskevassa asiassa vastahankaan, hänellä oli valmiiksi riittävän korkea päättäjätukenaan. Viimeinen lukko oli **Heikki Haavisto**.

Mielipide-erot johtuivat aika usein siitä, että kaiken, mikä sopi

Maaseudun Tulevaisuudelle, piti sopia myös Koneviestille.

Energian hintakriisistä tuli pysyvä olotila

Myös öljyn hintakriisillä oli iso osuus Koneviestin menestykseen: lehti ryhtyi esittelemään lämmityslaitteita, joilla öljyä voitiin korvata. Uusia kattilavalmistajia ilmaantui kymmenittäin.

Hakelämmityksen edistäjä numero yksi oli agronomi **Matti Kares**. Hänen asiantuntemuksensa perustui syvälliseen tietoon ja pitkäaikaisiin käytännön kokemuksiin. Rohkea sanankäyttö osui maaliin niin lehdessä kuin tupailloissa.

Tuosta ajasta muistan erityisesti KV-etupesän rakennusohjeet. Toimituksen sihteeri **Anneli Anttila** postitti ohjeiden kopioita vielä vuosien jälkeen. Kokonaismäärä oli useita satoja.

Kiinnostus bioenergiaan väheni, koska öljy tilapäisesti halpeni, mutta kiinnostus virisi 1990-luvun alussa uudelleen. Valtiovalta ryhtyi rahoittamaan tutkimusohjelmia ja isoissa voimaloissa ruvettiin polttamaan puuta turpeen rinnalla. Biomassan käyttö kasvoi nopeasti.

EU asetti historiallisen 20/20/20-tavoitteensa, joka synnytti valtavan, verovaroin tuettujen energiahankkeiden tulvan. Eri organisaatiot tutkivat eri maakunnissa samoja hankkeita, joiden lopputulemana oli: tarvitaan jatkohanke.

Lama muutti kaupan ja teollisuuden rakenteet

Suomen talous kääntyi jyrkkään syöksyyn syksyllä 1989. Maarakennuskonekauppa romahti oikeastaan muutama viikko ensimmäisen Maxpo-näyttelyn jälkeen.

Laman vaikutukset iskivät maatalouskonekauppaan viiveellä. Traktorimyynti romahti noin 10 000:sta alle 3 000:een. Maatalous-Eka lopetti, Kesko ajoi tytäryhtiönsä Työväline Oy:n alas, Novera-Hankkija teki konkurssin, sen maatalouskauppa siirtyi S-ryhmälle, perustettiin Hankkija-Maatalous Oy.

Moni maatalouskonevalmistaja menetti myyntikanavansa, mutta sinnitteli suoramyynnillä. Yllättävän harva lopetti toimintansa.

Kaupan ja teollisuuden laman myötä Koneviestin ilmoitustulot putosivat, tilaajamäärä ei niinkään. Talous notkahti, mutta vaikutus oli lyhytaikainen, koska ilmoitustuotot olivat noin 20 prosenttia lehden tuloista. Levikki oli vuonna 1992 niinkin korkea kuin 45 974, kuitenkin liki 10 000 kap-

Jatkuu seuraavalla sivulla ▶

Laitamies

erkki.holma@kolumbus.fi

Muistoja konekentän laidalta

Konekentän laidalta -palsta käynnistyi keväällä 1985. Siitä on vierähtänyt yli 27 vuotta. Aiheet vaihtuvat, mutta kirjoittaja on edelleen sama.

Ensimmäiset seitsemän vuotta käytin nimimerkkiä Laitamies. Kun monille kuitenkin selvisi, kuka nimimerkin takana oli, aloin kirjoittaa omalla nimellä. Se helpotti yhteydenpitoa maatalouskonealan ihmisiin ja antoi myös lukijoille mahdollisuuden kommentoida kirjoituksia suoraan tekijälle. Kolumnistin onni on, että hänellä on lupa olla mielipide. Sen myötä on tullut niin ruusuja kuin risujakin.

Vuosien varrella olen nähnyt tiedonvälityksen kehittymisen. Alkuun kirjoitin kolumnin paperille ja lähetin tekstin toimitukseen kirjeitse. Siellä toimitussihteeri naputteli jutun uudelleen toimituksen päätteelle. Seuraavassa vaiheessa juttu lähti toimitukseen faxilla. Laite maksoi 16 000 markkaa vuonna 1986. Sitten tallensin jutun korpulle, jonka jälkikasvu vei opintielle mennessään postilaatikkoon. Toimitussihteerin ei enää tarvinnut kirjoittaa kolumnia uudelleen. Nyt teksti siirtyy internetin välityksellä.

Työelämän 14 ensimmäistä vuotta olin konekaupan palveluksessa. Tehtävänä oli maatalouskoneiden hankinta SOK-organisaation myyntiin. Yhteistyökumppaneita oli Suomessa, Tanskassa, Saksassa, Englannissa, Ranskassa ja Puolassa. Kolmekymmentä vuotta sitten hyppäsin oravanpyörästä pois ja jäin ”vain” viljelijäksi. Konekaupan aikaa ei ole tarvinnut koskaan katua. Se on auttanut ymmärtämään kaupan näkökulmaa ja antoi paljon yhteyksiä. Aika 1970-luvulla ja 1980-luvun alussa oli aivan toisenlaisista kuin nyt. Koneet olivat pieniä ja kappalemäärät suuria. Suurimmat tilaukset, joihin olen nimeni laittanut, olivat 2 000 Taarup-riittosilppuria, 900 Sampo-leikkupuimuria ja 800 IH-traktoria.

Kolumniaiheet syntyvät ja kypsyvät arkisissa töissä.

Viittaan kirjoituksissa usein siihen, miten asiat hoidetaan Saksassa – joidenkin mielestä liikaakin. Olin ensimmäisen kerran töissä saksalaisella maatilalla 50 vuotta sitten ja sen jälkeen vielä 1960-luvulla kolmena kesänä maatalouskonetehtaissa ja -korjaamossa. Viime vuonna kävin Saksassa ja Itävallassa kymmenen kertaa. Myös Agritechnica-näyttelyssä vierailu alkaa muodostua traditioksi. Olen käynyt siellä joka kerta vuodesta 1970 lähtien.

Kolumniaiheet syntyvät ja kypsyvät arkisissa töissä: leikkupuimuria ajaessa, kylvötraktorin ohjaamossa. Aihealueet ovat vuosien vieressä vaihdelleet. Alussa jupisin siitä, miksi suomalainen viljelijä maksoi uusista koneista enemmän kuin saksalainen tai tanskalainen kollegansa. Sampo-puimurin olisi saanut ostettua Saksasta halvemmalla kuin Suomesta, vaikka kone seilasi kahteen kertaan Itämeren poikki. John Deere-puimurin sai ostettua saksalaiselta kauppiaalta halvemmalla kuin suomalainen maahantuoja maksoi koneesta tehtaal-le. Nyt tuota tilannetta ei enää ole. EU:n ansiosta hinnat ovat yhtenäistyneet eri maissa.

Varaosien saatavuus on yksi kestoaiheistani. Saksalainen viljelijä ei kuuna päivänä ymmärtäisi sitä, että varaosamyyjä sanoo: ”Ei ole, mutta huomenna tulee.” Osa pitää saada sesonkiaikana käteen heti. Suomessa on pakko turvautua omaan apuun: osia on oltava omassa hylyssä. Siitä lisäkustannuksesta ei kuitenkaan saa mitään korvausta. Omaan varastoon enakkoon ostettavista osista joutuu maksamaan saman hinnan kuin sesongin aikana yksittäin ostetuista. Tämän vuoksi varasto-osia on tullut hankittua joskus muualta kuin Suomesta.

Vuosi sitten tuli hetki, kun eläkkeelle menoa ei voinut enää siirtää. Tuntuma maatalouden töihin kuitenkin on säilynyt. Sukupolvenvaihdoksessa säilytin nimittäin itselläni elinikäisen työoikeuden. Samanlaisella oikeudella on tarkoitus jatkaa myös tätä palstaa, jos niin sallitaan.

↑ Maaseudun Koneviestistä ilmestyi vuoden 1952 lopulla kaksi näytenumeroa, joista tässä se kaikkein ensimmäinen. Lehti alkoi ilmestyä säännöllisesti seuraavana vuonna.

Koneviestin päätoimittajat

Paavo Raukko 1952–1969
Olli Näre 1969–1976
Risto Knaapi 1976–1987
Veikko Tertsunen 1987–1989
Tarmo Luoma 1989–1992
Pertti Jalonen 1992–2004
Uolevi Oristo 2004–

paletta alle ”toisen tulemisen” ennätyksen, 54 170, joka saavutettiin vuonna 1989.

Sen sijaan Koneviestin laman kynnyksellä lanseeraama Ympäristö&Tekniikka-lehti jäi lähökuoppiinsa. Se ei aiheuttanut isoja tappioita, koska lehteä tehtiin oman toimen ohella ja avustajavoimin.

EU-täysjäsenyys vuonna 1995 iski Koneviestiin lamaa lujemmin, tilaajamäärä aleni noin 38 400:aan.

Lehti on ollut aina monialainen, ei vain maatalouden varassa. Tämä osoittautui edelleen toimivaksi konseptiksi.

Maataloudellakin meni huonosti vain osittain, sillä jatkavat tilat laajensivat voimakkaasti, puukauppa kävi ja maarakentajilla oli töitä.

Maatilojen atk yleisty 1990-luvulla

Tietotekniikan merkitys maatalojen taloudenpidossa kasvoi EU:n myötä. Aihe ei kuitenkaan ollut Koneviestille outo, sillä sitä oli käsitelty jo 1980-luvun alkupuolella. Kuka muistaa vielä Kaypron, RadioShackin ja Mikro-Mikon?

Tietotekniikasta oli erityisen hyvin perillä toimittaja **Olavi Kanervisto**, joka varsinaisesti vastasi lehden metsäaiheista. Niihin riitti mielenkiintoa myös Risto Knaapilla ja hänen pojallaan **Jussilla**, joka toimii edelleen lehden vakituksena avustajana. Verokirjanpito-ohjelmat olivat tarkimmassa syynissä.

Maatiloille alettiin hankkia laajemmin tietokoneita vasta 1990-luvun loppupuolella, jolloin tarjolla oli riittävästi käyttökelpoisia kirjanpito-ohjelmistoja. Siihen asti pärjättiin neuvontakonsulenttien käytössä olevilla neuvojapäätteillä.

Koneviestin maarakennustoimittajana vuonna 1989 aloittanut **Olli Päiviö** oli insinööriopinnoissaan perehtynyt tietokoneiden käyttöön ja tehnyt myös alan töitä.

Hän olikin aloitteellinen monissa asioissa. Esimerkistä käy Koneviestin BBS, Bulletin Board System

↑ Tältä näyttivät Koneviestin nettisivut kesäkuussa 1998.

eli purkki, joka aloitti toimintansa vuoden 1995 alussa. Purkit olivat lankapuhelinverkkoon liitettyjä tietokoneita, jotka pystyivät vastaanottamaan datapuheluista käyttäjien tietokoneilta. Ne tarjosivat esimerkiksi keskustelupalstoja ja mahdollisuuden ladata tiedostoja omalle tietokoneelle ennen internetin yleistymistä.

Purkki edusti aikansa sosiaalista mediaa, jossa toivottiin keskusteltavan Koneviestin sisällöstä, mutta puheet painoutuivat atk-aiheisiin. Sieltä sai neuvoja tietokoneongelmiin ja saattoi ladata maksutta tai pientä tekijäkorvausta vastaan erilaisia hyötyohjelmia.

Seuraavan vuoden lopussa sähköisen arkistoinnin edeltäjä, Koneviestin vuoden 1996 vuosikerta tallennettiin pdf-muodossa rompulle, jota myytiin tilaajille ja lukijoille. Levyiltä löytyi myös konekuvia ja ilmaisohjelmia.

Viimeinen romppu tehtiin vuosikerrasta 2002. Extrana oli toinen romppu, johon oli arkistoitu Koneviestin kokeilut ja testit vuosilta 2000–2002 ja traktoritaulukot vuosilta 1979–2002.

Koneviestin internet-sivut perustettiin vuosina 1996–1997. Kesän 1997 Farmari-näyttelyssä verkkosivuille tuotettiin ”live-nä” näyttelyuutisia. Uutispalvelua myytiin sittemmin Farma- ja KoneKilleri-näyttelyiden järjestäjille.

Monialaisuus vaatii jatkuvaa kehitystyötä

Atk-aiheisia juttuja alkoi olla useampi sivu likimain jokaisessa nu-

merossa. Aikakauslehtimäinen Koneviestin Atk-extra ilmestyi keväällä 1998 ja jatkoi Mikroviesti-nimisenä samasta syystä. Monesko eriyttämisyritys lienee ollut Koneviestin historiassa? Mikroviestinkin taival jäi muutaman vuoden mittaiseksi.

Kapea-alainen lehti ei kiinnostanut riittävästi tilaajia, maataloutta palvelevat atk-yritykset ja ohjelmistotalot olivat pieniä eikä niiden budজেissa ollut liiemmästi mainosrahaa.

Isot atk-yritykset taas eivät ymmärtäneet, että tarjolla olisi ollut suuri, yhtenäinen ja ostovoimainen kohderyhmä.

Mikroviestin tekeminen valmisti meitä Koneviestin formaattimuutokseen. Suomalainen Lehtipaino perui vuonna 2002 yllättäen pitkään valmistellun 140 miljoonan markan painokoneinvestoinnin. Siihen varatut rahat oli määrää käyttää tuottavammin sähköisen liiketoiminnan puolella. Sinne menivät eivätkä pesää tehneet.

Tabloid-muotoista lehteä painettiin vuoden 2002 ajan Seinäjoella. Päätös muutoksesta A4-kokoon tehtiin samana vuonna. 50-vuotisjuhlanumero julkaistiin ikään kuin maistiaisiksi uuden kokoisena.

Koneviestin monialaisuus ei ole haasteellisuuttaan menettänyt. Jatkuvasti on mietittävä, ansaitseeko jokin kapeahko sisältöalue aseman erillisenä liitteenä vai onko se vain pidettävä samoissa kansissa riittävän omaleimaisena, jotta se olisi niin kiinnostava, että lehden tilaaminen jatkuisi. ■